

Evanjelium z 5. júla 2020
14. nedeľa všedného dňa - rok A - Matúš 11, 25 - 30
*Komentár biblického učenca o. Fernanda Armelliniho nie je
revidovaný autorom*

Vtedy Ježiš povedal: "Dobrorečím ti, Otče, Pane neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a chytrými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, lebo tak sa ti zapáčilo. Všetko mi dal môj Otec; nikto nepozná Syna okrem Otca a nikto nepozná Otca okrem Syna a toho, komu ho chce Syn zjaviť.

Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vám dám odpočinok. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, ktorý som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre svoje duše. Lebo moje jarmo je mierne a moje bremeno ľahké.

Aby sme pochopili dnešný úryvok evanjelia, musíme ho zasadiť do ťažkého obdobia, ktoré Ježiš prežíva.

Opustil Nazaret a presťahoval sa do Kafarnauma.

Spočiatku ho ľudia prijali s nadšením, čiastočne aj preto, že mu predchádzalo svedectvo, ktoré mu dal Krstiteľ, ktorého si ľudia veľmi vážili.

Zákonníci a farizeji sa naňho vždy pozerali dosť opatrne, ale jednoduchý ľud ho mal rád.

Čo sme si všimli teraz?

Matúš v 11. a 12. kapitole svojho evanjelia hovorí, že atmosféra okolo Ježiša sa zmenila; mnohí nechápu, čo navrhuje, nerozumejú jeho rozhodnutiu postaviť sa na stranu chudobných, hriešnikov, vylúčených, ísť sa zabávať s mýtnikmi... a prvý, kto sa pohoršuje, je sám Krstiteľ, ktorý povedal: "*Keď príde Mesiáš, sekera je už pri koreni stromov a stromy, ktoré neprinášajú ovocie, budú vyťaté a hodené do ohňa; rovnaký osud postihne aj plevy, ktoré budú oddelené od dobrého zrna a hodené do ohňa.*"

To znamená, že Mesiáš, ktorým je Ježiš, naň poukázal, prišiel skoncovať so všetkým zlom na svete. Krstiteľ sa začína dostávať do krízy, pretože Ježiš sa nielenže nevyhovára na hriešnikov, ale zabáva sa s nimi. Ježiš mu posielal odkaz:

"Dávajte si pozor, aby ste sa mnou nepohoršovali, pretože som prišiel práve preto, aby som vyvrátil všetky názory, ktoré ste si aj vy, krstítelia, osvojili."

Ale nielen Krstiteľ, aj ľudia, ktorí sa na Ježiša obracali s prosbou, z akého dôvodu? Očakávali totiž uzdravenia, zázraky, chceli milosti a hľadali ho vo vlastnom záujme, aby si zlepšili životné situácie, nie pre veľké ideály.

Keď Ježiš začal hovoriť o obrátení srdca, keď navrhol svoje blahoslavenstvá, ktoré boli vzdialené od blahoslavenstiev, o ktoré sa usilovali, teda mať sa dobre, zbohatnúť, presadiť sa, nechať si slúžiť... aj tento Ježiš začal ľudí zaujímať čoraz menej.

Je to trochu podobné tomu, čo sa stáva mnohým kresťanom, ktorí verili v Boha, ktorý im bol naklonený, pretože sa k nemu modlili, a tak sa im darilo v živote, ale keď potom otvorili evanjelium a uvedomili si, akého človeka vám Ježiš ponúka, človeka, ktorý sa dáva do služieb svojho brata, ktorý zabúda na seba kvôli druhým, tak tento Ježiš, ako v Kafarnaume, je menej zaujímavý, keď ho spoznáte, tak mnohé nadšenie ochladne.

"Múdri a učení", tí už boli presvedčení, že vedia dosť, ak niečo očakávali od Ježiša

požehnali ich, schválili ich, pretože boli vodcami ľudu a cítili sa bezpečne so svojimi vedomosťami... namiesto toho sa teraz cítia v nebezpečenstve a začínajú Ježiša pred ľuďmi ohovárať, hovoria:

"Dávajte si pozor, lebo je v spojení s Belzebulom".

Dokonca premýšľajú, ako ho dostať z cesty, považujú ho za nebezpečného pre svoje postavenie. To je moment, keď Ježiš vysloví ten výraz, ktorý je taký prísny voči Corazinovi a Kafarnaum, tieto dve mestá, kde sa už odohrávala polovica verejného života, a preto počuli jeho kázanie, videli znamenia, ale neobrátili sa a Ježiš hovorí:

"Beda ti Korazín, beda ti Betsaida"

Dajte si pozor na tieto problémy, nehrozí, že vás pošlú do pekla, nie!

"Beda" je hebrejský výraz "hoi", čo je pohrebný nárek; keď človek čelí strate, vloží si ruky do vlasov, aby vyplakal svoj smútok.

Čo sa nikdy nestalo? Ježiš

hovorí:

"Hoi Corazim, hoi Capernaum, čo ste neurobili? Premeškali ste príležitosť svojho príbehu!"

Nachádzame sa v situácii, keď v neho neveria ani jeho príbuzní, a to až do takej miery, že sa dozvedáme, že prišli z Nazareta, aby ho vzali domov, a vtedy Ježiš povie:

"Založil som si novú rodinu, to je dôvod, prečo som odišiel z Nazaretu."

Práve v tomto kontexte, v tejto atmosfére nedôvery, sporov a neúspechu Ježiš vznáša dojímavú modlitbu k Otcovi.

Počúvame:

²⁵Chválím ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a učenými a zjavil si ich maličkým. ²⁶Áno, Otče, lebo tak si rozhodol vo svojej добрote. ²⁷Všetko mi dal môj Otec; nikto nepozná Syna okrem Otca a nikto nepozná Otca okrem Syna a toho, komu ho Syn zjaví.

Videli sme, že v Kafarnaume sa Ježišovi nedarí, nikto ho už nepočúva, nemá záujem o to, čo káže. Čo sa stane, keď sa ocitneme v rovnakej situácii?

Sme znechutení, začneme sa sťažovať... pozrite sa na tú spoločnosť, myslí len na to, aby sa cítila dobre, aby sa bavila, nemá záujem hlásať evanjelium... a aj v kresťanskom spoločenstve je nás málo, nikto sa neangažuje, potom sú tu škandály... sťažujeme sa. Nie Ježiš!

Čo urobí v tejto situácii neúspechu svojho kázania, svojej apoštolskej práce? Požehnáva Otca!

Čo znamená požehnanie? Znamená to vykričať svoj prejav radosti, pretože v dialógu s Bohom, s Otcom, pochopil, že existuje plán toho, čo sa deje; je to situácia zlyhania, ale existuje Boží plán, ktorý objavil, keď sa pozrel na Otca, keď videl veci tak, ako ich vidí Otec.

Ježiš s radosťou uznáva a ohlasuje, že to, čo sa stalo, je súčasťou Otcovho plánu, a preto má krásny, pozitívny zmysel; keby sme v tej istej situácii, ktorou nevyhnutne prechádzame aj my, v ťažkých chvíľach zaujali tento postoj chvály, keby sme sa v modlitbe odpútali od seba, od svojich obáv, od svojich starostí a nechali sa uniesť, aby sme videli veci tak, ako ich vidí Boh, potom by sa celý náš život zmenil, stal by sa pokojnejším, veselším, odpočínutejším, vyrovnannejším.

Aké krásne je vidieť Ježiša usmievajúceho sa, žiariaceho v ťažkej chvíli, vo chvíli, ktorá mohla byť chvíľou sklúčenosti!

Nazýva *Boha Otcom*.

Pohania nazývali Boha otcom, ale tento výraz má iný význam a v evanjeliách ho na Ježišových perách nachádzame najmenej 181-krát, iba raz sa tento prívlastok objavuje na perách Filipa, keď počas Poslednej večere hovorí Ježišovi: "*Ukáž nám Otca*".

Pohania, keď sa obracali k svojmu Bohu otcovi, chceli sa obrátiť k Stvoriteľovi, ale ich Boh bol rozmarný, nepredvídateľný, náročný otec, vyžadoval, aby mu slúžili zápalnými obeťami, obetami... Ježišov Otec je úplne iný, nazýva ho Otcom, pretože je ten, ktorý dáva, a to je všetko, nič od človeka nevyžaduje, nechce, aby mu človek slúžil, chce len, aby jeho dary človek prijímal, pretože len ich prijatím je šťastný.

Ježiš nám vložil na pery výraz, ktorým oslovoval Otca, detské oslovenie "*Abba*", práve preto, aby nás uviedol do tejto dôvernosti s Bohom, aby sme ťažké chvíle vnímali pokojne, ako ich vnímal Ježiš.

Skomplikovali sme si život vymýšľaním pekla, Božích trestov, o ktorých Ježiš nikdy nehovoril, nie! Nechajme sa vziať do tejto dôvernosti, ktorú mal Ježiš s Bohom, nechajme sa do nej uviesť, pretože on kvôli tomu prišiel, a keď vieme, že máme Otca v nebi, ku ktorému sa môžeme obrátiť, on nás v modlitbe pozdvihne a dá nám vidieť veci tak, ako ich vidí on.

A nazýva ho "*Pánom neba a zeme*".

On je Pantokrator, nie všemohúci Boh, Boh nie je všemohúci, nikdy v Biblii nie je nazvaný všemohúcim. On je Pantokrator, to znamená, že drží osud dejín vo svojich rukách, aj keď sa podľa nášho názoru vymykajú našim kritériám, ak sa na ne pozrieme Božími očami, ako ich videl Ježiš, uvedomíme si, že dejiny vedie Boh.

Prečo Ježiš dobrorečí Otcovi? Z dvoch dôvodov, jedného negatívneho a jedného pozitívneho. Prvý negatívny:

"lebo to skryl pred múdrymi a učeními".

Zaujímalo by nás, čo sú to veci, ktoré učenci nepochopili?

Je to Boh, ktorý miluje všetky svoje deti, bez rozdielu medzi zlými a dobrými, ba má osobitnú starostlivosť o zlých, pretože tí sú najnešťastnejší, oni ničia život, a preto sa o nich Boh stará, pretože ich miluje, nenávidí zlo, ale každé zo svojich detí šialene miluje.

Múdri a inteligentní ľudia Ježišovej doby to nemohli prijať, boli chránení svojou múdrosťou.

Potom sú tieto veci aj všetkým ostatným, Boh neočakáva obeť, zápalné obeť, nechce nič pre seba, má záujem len o to, aby jeho deti boli šťastné, dáva im svojho Ducha, svoj život, takže ak prijmú jeho Ducha a jeho život, zmenia svoj vzťah k bratovi.

Spomeňme si, čo hovorí prvý Jánov list: "*Ak nás Boh tak veľmi miloval, musíme sa aj my navzájom milovať*".

Týmto veciam múdri a znalí nerozumejú, ich myseľ je zahmlená ich múdrosťou, nie že by Boh chcel tieto veci pred múdrymi skryť, ale skutočnosť je taká, že ten, kto je chránený vlastnou múdrosťou, ten, kto je už pokojný a myslí si, že už všetko vie, nepotrebuje nič viac.

Potom je tu pozitívny opak, kto chápe toto Božie zjavenie? Sú to "tí najmenší". Dobre si všimnite, nie ignorantov, ale tých malých!

Pretože aj nevedomci môžu byť múdri a znalí, to znamená, že nič iné nepotrebujú, všetko už vedia.

Máme kresťanov, ktorí si myslia, že už všetko vedia a nepotrebujú katechézu, že im stačí to, čo sa naučili ako deti až po prvé sväté prijímanie, nie!

To sú tí múdri, ktorí sú chránení a neprijímajú, nie sú v pozícii, aby prijali plné zjavenie, ktoré nám chce Ježiš sprostredkovať.

Toto nie je poznanie, ktoré sa získava rozumom, je to zjavenie, ktoré prichádza od Boha, to je to, čo Ježiš hovorí Petrovi:

"Blahoslavený Peter, syn Jonášov, lebo nie telo a krv ti ho zjavilo, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach."

A teraz Ježišova radosť: *"Áno, Otče, veď sa ti to zapáčilo."*

Totíž v tom, čo sa deje, že mudrci tohto sveta odmietli zjavenie, ale maličkí ho prijali, chápem tvoj zámer, tak sa ti to zapáčilo!

V evanjeliách sa Ježiš čuduje dvakrát, raz, keď ho neprijali v Nazarete... čuduje sa! Druhýkrát žasne nad vierou stotníka, u pohana by takú veľkú vieru nečakal.

Pridal by som tretí Ježišov zázrak, niečo, čo nečakal: nepriklonenie sa k jeho návrhu o Božej tvári a novom človeku zo strany mudrcov jeho ľudu, najznalejších ľudí, tých, ktorí poznali Písmo a učili ho... žiaľ, bez toho, aby mu rozumeli.

Ježiša to prekvapilo; namiesto toho, aby jeho kázanie privítali, postavili sa proti nemu. Dôvod? Boli uzavretí vo svojej sebestačnosti, vo svojej sebaistote, necítili potrebu zmeny, boli usadení, cítili sa dobre pred Bohom i pred ľuďmi, beda každému, kto by sa ich pokúsil z ich pozícií vyviesť. V tom, čo sa stalo, Ježiš vidí, čo sa Bohu páčilo, Otcov plán sa naplňa aj uprostred skúseností chudoby, slabosti a zlyhania.

Prvým posolstvom pre nás je práve toto: vždy rozpoznať krásu Božieho plánu; to je možné, keď sa pozeráme hore ako Ježiš a necháme sa osvietiť jeho pohľadom na svet.

Potom uzatvára slovami: *"Všetko mi dal Otec; nikto nepozná Otca okrem Syna"*. Áno, jediný, kto pozná Otca, je On, pretože je v plnej harmónii života s Otcom a potom prišiel na svet práve preto, aby nám ho zjavil; nikto iný okrem Neho nepozná Otca a nemôže nám ho zjaviť!

Teraz sa Ježiš obracia na tých najmenších, ktorí sú otvorení prijať zjavenie, ktoré prichádza z neba. Počúvajte:

²⁸Podťe ku mne všetci, ktorí ste unavení a obťažení, a ja vám dám odpočinok.

²⁹Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, ktorý som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre svoj život.

³⁰Lebo moje jarmo je sladké a moje bremeno ľahké.

Malí, jednoduchí ľudia, majú srdcia otvorené na prijatie zjavenia, ktoré prichádza z neba a ktoré Ježiš predkladá so svojím posolstvom, týchto ľudí Ježiš vidí unavených a utláčaných a hovorí im: "*Podťe ku mne*"; nehovorí: "*Podťe za mnou*", to povedal prvým učeníkom, keď ich povolal, aby ho nasledovali, nie! Tu hovorí: "*Podť ku mne*!

Je to milenec, ktorý hovorí: Nechcem vidieť ľudí nešťastných, smutných a utláčaných, nech prídu do môjho náručia.

Ste v situácii otroctva a kto vás zotročuje?

Sú to veľkí, múdri, inteligentní, duchovní vodcovia, ktorí jednoduchým ľuďom naložili neznesiteľné bremená... nariadenia, ustanovenia, ktoré nemajú nič spoločné s Božím slovom, pochádzajú z ľudskej tradície, ale oni ich zaviedli v mene Božom a Ježiš hovorí: "*Ani prstom sa ich nedotknú.*"

Ježiš tým chcel povedať, že ich mali zdvihnúť a pohnúť nimi, pretože ich nútia trpieť, a to je všetko; namiesto toho s nimi nepohli ani malíčkum, nepokúsili sa týchto jednoduchých ľudí oslobodiť.

Ježiš ich chce vziať do náručia, pretože Božie slovo má robiť ľudí šťastnými, nie ich utláčať; keď niekto necíti radosť z počúvania Božieho slova, zo života podľa Božieho slova, znamená to, že mu bolo vnútené niečo, čo nepochádza od Boha.

Keď chceme vedieť, či niečo pochádza od Boha, stačí sa pozrieť do tváre poslucháča: ak sa usmieva, ak je šťastný, pochádza to od Boha; ak plače, nepochádza to od Boha, ale od ľudí.

Aj dnes by sme si mali overiť, či niekedy nemáme pocit niečoho, čo nás unavuje, čo nás utláča, čo nás nepresvedčuje, čo nepochádza z Božieho slova, ale od ľudí, ak si to uvedomíme, urobme to, čo nám hovorí Ježiš, nechajme sa oslobodiť.

Je toľko tradícií, ktoré tých, čo ich praktizujú, nerobia šťastnými, robia ich zo zvyku, pretože im bolo vštepené, že sa to tak musí robiť, nie!

Odvolávajme sa na Pánovo slovo a choďme do Kristovej náruče.

"*Dám ti odpočinok*"

Pojem odpočinok, ktorý sa tu opakuje, je práve odpočinok zo zaslúbenej zeme, tých, ktorí sa nechali vyviešť z egyptského otroctva; Ježiš nás pozýva, aby sme tento exodus z určitých tradícií urobili v prospech oslobodzujúceho Slova, ktoré je jeho zjavením.

Potom hovorí: "*Vezmite moje jarmo*".

Nie jarmo zákona, Tóra sa nazývala jarmom, ktoré musel Izraelita niesť; pamätajte si.

Petra, 15. kapitola Skutkov apoštolov, keď prednáša svoju reč a hovorí:

"*Musíme naďalej dodržiavať tieto tradície,*" dodáva hneď, "*prečo pokúšať Boha tým, že učeníkom naložíme na krk jarmo, ktoré ani naši otcovia, ani my sme nikdy neboli schopní uniesť?*"

A on toto jarmo sníma, pretože Kristov učeník má len jedno jarmo, jarmo, ktoré priniesol Ježiš... moje jarmo, ktorým je láska, neexistuje žiadne iné pravidlo, žiadny iný zákon okrem tohto, láska, ktorá je životom Ducha, ktorý nám bol daný, a preto ten, kto počúva a nasleduje tohto Ducha, nesie jarmo, ktoré je Ježišovo.

Hovorí: "*je to jemné a ľahké jarmo*".

Najlepšie je objasniť používané pojmy, sladké je "restos" v gréčtine.

Restos neznamena sladký, ale znamená, že nositeľovi vyhovuje, vyhovuje mu z akého dôvodu?

Pretože naša prirodzenosť Božích detí je na to stvorená!

Keď od nás niekto žiada lásku, cítime v sebe, že sme boli stvorení na to, aby sme milovali.

Potom Ježiš končí slovami: "*Učte sa odo mňa, ktorý som tichý a pokorný srdcom.*" Čo znamená tichý a pokorný?

Srdce poznáme, je to centrum, z ktorého vychádzajú všetky rozhodnutia, oni mysleli a rozhodovali sa srdcom, my sa rozhodujeme a myslíme hlavou.

Ježišovo srdce, ktoré je Božím srdcom, je tiché!

Mild, "praüs" v gréčtine, čo to znamená?

Určite označuje tichého človeka, človeka, ktorý aj keď musí znášať zneužívanie, útlak, nikdy nepodľahne pokušeniu reagovať násilím, pomstiť sa, to je tichý človek, ale neznamená to rezignovaného človeka, nie!

Ježiš je tichý, ale prežíval dramatické konflikty, odmietol sa postaviť tým, ktorí chceli zachovať starý svet, utláčajúci svet, neľudský svet, a zaplatil za to svojím životom.

Keby bol mlčal, keby sa bol vrátil do Nazareta, boli by ho nechali na pokoji.

Ježiš prežíval tieto konflikty, ale s tichým srdcom, teda vždy vedený len láskou.

Potom je to "*pokorný*" "tapeinòs" v gréčtine, čo to znamená?

Znamená to ten, kto ide sklonený, kto skloní hlavu, kto sa skláňa, kto je vždy pripravený prijať rozkaz a keď mu niekto rozkáže, skloní hlavu.

Ježiš má pokorné srdce, to znamená, že je "ten, ktorý slúžil", je to náš Boh, nie ten, ktorého sme si predstavovali.

Boh je ten, ktorého sme videli v Ježišovi, ktorý zostupuje, pretože je služobníkom človeka.

Potom pochopíme, že ak sa necháme viesť Duchom a chceme mať srdce ako Ježišovo, ktoré je Božím srdcom, musíme aj my skloniť hlavu pred každým, kto nás žiada o pomoc.